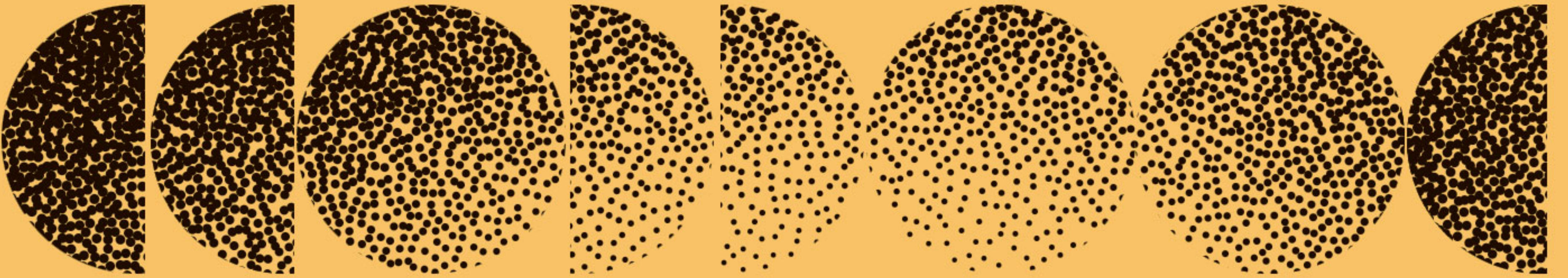

Nouman Ali Khan

BAKARA SURESİ SOHBETLERİ-3

49-89. Ayetler

Kur'an hem akla hem kalbe hitap ederek
gerçek bir rehberlik sunar.

i y i k i k i t a p l a r v a r . . .

TİMAŞ YAYINLARI

İstanbul 2025

timas.com.tr

BAKARA SURESİ SOHBETLERİ-3

Nouman Ali Khan

İslamiyet

TİMAŞ YAYINLARI | 6461

Timaş İnanç - İnanç Kitaplığı - Din İnceleme Araştırma | 81

YAYINA HAZIRLAYAN

Yasemin Muş

ÇEVİRİ KONTROLÜ

Fulya Tuncel

KAPAK TASARIMI

Ravza Kızıltuğ

İÇ TASARIM

Nur Kayaalp

1. BASKI

Haziran 2025, İstanbul

ISBN

ISBN: 978-625-97756-7-8

TİMAŞ YAYINLARI

Bahçelievler Mah. Zübeyde Hanım Cad. No: 8

Üsküdar / İstanbul

Telefon: (0212) 511 24 24

timas.com.tr

timas@timas.com.tr

   timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık

Sertifika No: 45587

BASKI VE CİLT

Sistem Matbaacılık

Yılanlı Ayazma Sk. No: 8

Davutpaşa - Topkapı / İstanbul

Telefon: (0212) 482 11 01

Matbaa Sertifika No: 49687

YAYIN HAKLARI

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

BAKARA SURESİ SOHBETLERİ-3

Nouman Ali Khan

Çeviri: Elif Gül

NOUMAN ALİ KHAN

4 Mayıs 1978 doğumlu Nouman Ali Khan, “Tek gayesi Kur’an farkındalığını ve değerini yaymaya çalışan bir kurum” olarak tanımladığı Bayyinah Enstitüsü’nün kurucusu ve yönetim kurulu başkanı; aynı zamanda Enstitü’nün “Klasik Arapça’nın Temelleri” ve “Kutsal Kelâm” da dâhil olmak üzere bir kısım derslerinin ana okutmanıdır.

Arapça dil bilgisi çalışmalarına Suudi Arabistan’ın Riyad şehrinde tamamladığı giriş seviyesindeki eğitimle başladı. Bu yöndeki çalışmalarını 1993 yılında ülke çapında yapılan Arapça sınavlarında ilk 10’a girerek aldığı bursla Pakistan’da sürdürdü. Esas eğitimi ise Faysalabad/Pakistan’daki Quran College’in kurucusu ve müdürü olan Dr. Abdus-Samie’nin 1999 yılında tefsir ve Arapça çalışmaları konusunda yoğun dersler vermek üzere yaptığı ABD ziyaretleri sırasında bu ülkede başladı. Dr. Abdus-Samie’nin eğitimi ile yoğun ve muntazam bir Arapça dil bilgisi anlayışı geliştirdi. Dr. Abdus-Samie’nin özgün eğitim metotlarını benimseyerek öğrencilerine yardımcı olmak üzere onun çalışmalarını İngilizceye çevirdi.

2006 yılına kadar Nassau Üniversitesi’nde Arapça öğretmenliği yaptı. Yaklaşık yedi yıl boyunca 10.000’den fazla öğrenciye ABD’deki çeşitli merkezlerde Standart Modern Arapça ve Klasik Arapça dersleri verdi. 2016 Ağustos’unda yoğun bir katılımıla İstanbul Haliç Kongre Merkezi’nde ağırlanan Nouman Ali, Kur’an çalışmalarıyla Arapça derslerine Bayyinah Enstitüsü’nde ve internet ortamında devam etmektedir.

Yazarın Diğer Kitapları

- Dirilt Kalbini
- Bakara Suresi Sohbetleri-1
- Bakara Suresi Sohbetleri-2
- İlâhi Söz
- Kur’an Arapçası-1
- Kur’an Arapçası-2

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM (49-54. Ayetler)

- İsrailoğulları Tarihine Kısa Bir Bakış / 13
“Sizi Firavun’dan Biz Kurtarmıştık” / 20
Ulusal Boyuttaki Felaketler Karşısında
Firavun ve Kavmi / 23
“Bizim İçin Rabbine Dua Et!” / 25
Her Şey Gözünüzün Önünde Oldu! / 31
Hz. Musa’nın Hayatında Yeni Bir Dönem / 34
Buzağıyı Tanrı Edinmek / 36
Akıllandılar mı? / 38
Hak ile Batılı Ayıran Hükümler / 44
Kendinize Zulmettiniz / 45
Neden Allah (cc) onlara bu kadar ağır
bir ceza verdi? / 51
Oruç-Vahiy İlişkisi / 52

İKİNCİ BÖLÜM (55-59. Ayetler)

- Allah’ı Açıkça Görmek mi? / 67
Bakalım Şükredecek misiniz? / 74
Bulutlarla Gölgeleyen Kavim / 74
Neden Yeni Bir Kasabaya Gitmediler? / 81
“Hitta” Demek... / 82
İsrailoğulları’nın İsyanı / 87
Ceza ve Sonuç / 88
Yeni Bir Kuşağın Yükselişi / 89

Hız. Musa'nın Sabır Sınavı / 90
Su İhtiyacı ve Allah'ın Mucizesi / 91
Kur'an'a Dair Önemli Bir Husus / 92

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM (60-61. Ayetler)

Değnekle Fışkıran Pınar / 99
"Yerin Bitirdiklerinden İsteriz!" / 106
Kur'an'daki İğneleyici Üslup ve "İhbitu Misran"
İfadesi / 113

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM (62-64. Ayetler)

Müslümanlar, Yahudiler, Hristiyanlar ve Sabiiler... / 133
"Kitab'ı Sıkı Tutun!" / 154
"İşittik ve İsyân Ettik..." / 164

BEŞİNCİ BÖLÜM (65-71. Ayetler)

Aşağılık Maymunlar Olun! / 172
Üç Grup İnsan / 178
Allah'ın Adaleti ve Sessizliğin Sorumluluğu / 182
Pasifliğin Sorumluluğu ve Gerçek Davetçinin
Özellikleri / 183
"Aşağılık maymunlar olun!" Meselesi:
Hakikat mi, Mecaz mı? / 184
İbret mi? Öğüt mü? / 186
Sığır Kıssası / 189
"Nasıl Bir SığırımıŞ Bize Açıklasın!" / 195
Bakanların İçini Ferahlatan Sarı Bir İnek / 200

Doğruyu Bulma İddiaları / 202

Neredeyse Yapamayacaklardı... / 203

ALTINCI BÖLÜM (72-74. Ayetler)

Hiçbir Şey Gizli Kalmaz / 209

Kur'an'da Temel Bir Prensip / 217

İsrailoğulları'na Verilen Üç Büyük Mesaj / 219

Kalp ve Akıl İkilemi / 220

Kur'an'ın Cevapları Felsefi Değil, Gerçekçidir / 225

Katılaştıran Kalpler / 227

Üç Kaya - Üç Kalp / 231

YEDİNCİ BÖLÜM (75-79. Ayetler)

Onlar Size Asla İnanmayacaklar... / 239

"Biz de Sizin gibi İman Ettik..." / 247

Gizlenenin de Açığa Vurulması da Bilen "Biri" Var / 252

Kitab'ı Bilmemeyi Tercih Edenlerin Kuruntuları / 253

Yazıklar Olsun O Kimselere... / 262

SEKİZİNCİ BÖLÜM (80-83. Ayetler)

Bin Yıllık Günaha Bir Gün Ceza / 273

Günahı Tarafından Kuşatılan Kimseler / 278

Cennet Ashabı / 281

İsrailoğulları Allah'a Ne Söz Vermişti? Ne Yaptı? / 282

Allah ve Resulü'nün Koyduğu Ölçüler / 286

DOKUZUNCU BÖLÜM (84-86. Ayetler)

Unutulan Sözler / 299

Kitab'ın Bir Bölümüne İnanıp Bir Bölümünü İnkâr mı
Ediyorsunuz? / 304

En Zararlı Alışveriş / 318

ONUNCU BÖLÜM (87-89. Ayetler)

Elçileri Yalanlamak, Elçileri Öldürmek / 325

Toplum Nezdinde Hahamlar / 337

Tevrat'ı Doğrulayan Kitap: Kur'an / 344

Bakara Suresi Sohbetleri kitapları, Nouman Ali Khan'ın 2016 yılı Ramazan ayında yapmış olduğu Bakara Suresi dersleri üzerine yapılmış bir çalışmadır. Bu çalışma sırasındaki katkılarından dolayı öğrencisi Fulya Tuncel'e çok teşekkür ederiz.

BİRİNCİ BÖLÜM

(49-54. Ayetler)

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنَ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُدَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾
وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾
وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٥١﴾
ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾
وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾
وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾

“Vaktiyle, erkek çocuklarınızı boğazlayıp kadınlarınızı hayatta bırakarak size işkencenin en şiddetlisini reva gören Firavun (ve) soyundan sizi kurtarmıştık. Bu, sizin için Rabbinizden büyük bir imtihandı.” (49)

“Hani, sizin için denizi yarıp sizi kurtarmış, Firavun (ve) adamlarını da siz bakıp dururken boğmuştuk.” (50)

“Hani Musa’ya kırk gece söz vermiştik. Sonra onun arkasından siz kendinize yazık ederek buzağıyı ilah edinmiştiniz.” (51)

“O davranışlarınızdan sonra (akıllanıp) şükredersiniz diye sizi affettik.” (52)

“Doğru yolu bulasınız diye Musa’ya Kitab’ı ve hak ile bâtılı ayıran hükümleri verdik.” (53)

“Musa kavmine demişti ki; “Ey kavmim! Şüphesiz siz, buzağıyı ilah edinmekle kendinize zulmettiniz. Onun için yaratana tövbe edin de nefislerinizi öldürün.

Öyle yapmanız, yaratıcınızın katında sizin için daha iyidir. Böylece Allah tövbenizi kabul etmiş olur. Çünkü acıyıp tövbeleri kabul eden ancak O'dur." (54)

(Bakara, 2/ 49-54)

İsrailoğulları Tarihine Kısa Bir Bakış

İsrailoğulları'nın tarihine dair çok ilginç bir yolculuğa çıkıyoruz. Allah'ın onlara yaptığı hatırlatmalar, aslında hepimize yöneltilmiş mesajlardır. Onların başından geçen olağanüstü olaylar, yalnızca İsrailoğulları için değil, tüm insanlık için ibret dolu dersler taşır.

Allah (cc), İsrailoğulları'na bir hatırlatmada bulunacak. Ancak bu konuya geçmeden önce, kısa bir tarih dersi vermem gerekiyor. Çünkü anlatılanları doğru kavrayabilmek ve olayları yerli yerine oturtabilmek için tarihî bağlamı bilmek gerçekten önemlidir. Yahudi tarihini, özellikle de İsrailoğulları'nın geçmişindeki temel unsurları anlamadan Kur'an'daki bu ayetler kafa karıştırıcı olabilir. Kur'an'da Allah (cc), doğrudan İsrailoğulları'yla konuşur; bu da onların bu bilgilere zaten sahip olduklarını gösterir. Fakat bu, herkesin aynı bilgiye sahip olduğu anlamına gelmez. Nitekim Mekkeli sahabeler –Allah hepsinden razı olsun– bu tarihsel detayları bilmiyorlardı. Kur'an nazil oldukça, Hz. Musa'nın (as) ve Hz. Yusuf'un (as) hayatını öğrenmeye başladılar. Örneğin Hz. Yusuf, Yahudi tarihinin temel figürlerinden biridir. Onun kıssası İncil'de ve Eski Ahit'te detaylı bir şekilde yer alır. Buna rağmen Arapların, Hz. Yusuf'un kim olduğu ve başından neler geçtiği hakkında neredeyse hiçbir bilgisi yoktu. Sahabenin sahip olduğu bilgi, yalnızca Kur'an'ın anlattıklarıyla sınırlıydı. Oysa İncil'de, Kur'an'da olmayan çok daha fazla ayrıntı mevcuttu. Yahudiler bu detaylara hâkimdi. Kur'an ise bu bilgilerin bir kısmını onayladı, bir kısmını ise düzeltti.

Bu yüzden Yahudi tarihinin dönüm noktalarının ve onları bugünkü konumlarına taşıyan temel meselelerin anlaşılması gerekir. Çünkü bu tarihin bazı yönleri, bugün hâlâ etkisini sürdürüyor.

Hız. İbrahim... Yahudi geleneğine göre Tanrı, İbrahim'e (as) Kenan diyarını, yani kutsal toprakları vadetmiştir. Bu inanca göre Tanrı, ona soyunun yıldızlar kadar çoğalacağını ve çocuklarının bu topraklarda büyük zaferler kazanacağını müjdeledi. Ancak bunun yanında, soyunun bir kısmının köle olacağını ve o topraklarda acı ve sıkıntı çekeceğini de haber verdi. Daha sonra ise, İbrahim'e (as) verdiği sözü yerine getirerek çocuklarını bu topraklara ulaştıracak ve onlara miras kılacaktı. Yahudi zihniyetinde, Hız. İbrahim'e verilen bu söz bir "toprak vaadi" olarak algılanır. Bu nedenle Yahudiler, bugün dahi o topraklar üzerinde hak sahibi olduklarına inanırlar. Bu nokta beni gerçekten çok düşündürür. Çünkü Allah (cc), Kur'an'da Hız. İbrahim'e başka bir söz daha verdi: Onun, son peygamberin gönderilmesi için ettiği dua kabul edildi. Ne var ki, bu büyük söz zamanla unutuldu; buna karşılık toprak vaadi Yahudi hafızasında daima canlı kaldı. Bize aktarılan hikâyenin seçici bir şekilde anlatıldığı çok açıktır. Yahudi inancına göre kendilerine verilen söz, işte bu topraklardı.

Hız. İbrahim'in (as) birçok çocuğu oldu. Peygamberlik soyunun dayandığı iki önemli isim, bilindiği üzere Hız. İsmail ve Hız. İshak'tır. Şimdi Hız. İshak'ın hikâyesine odaklanalım. Burada İncil'de "*Isaac*" olarak geçen İshak'tan söz ediyoruz. İshak'ın oğlu Yakub'dur ve ismi İncil'de "*Jacob*" olarak geçer. Yakub'un ise on iki oğlu vardı. Onlardan biri de Hız. Yusuf yani "*Joseph*" di.

Hikâyeyi kısaca hatırlayalım: Yusuf'un kardeşleri kıskandıkları için onu bir kuyuya attılar ve ardından köle olarak sattılar. Onu satın alan kervancılar, Yusuf'u Mısır'a götürdüler. Yusuf, orada bir bakan tarafından satın alındı. Zaman içinde, kaderin yönlendirmesiyle birçok olay yaşandı ve sonunda Yusuf, Mısır'da maliye bakanı makamına kadar geldi.

Mısır halkı, Nil deltası çevresinde yaşıyordu. Bu sebeple hem verimli topraklara sahipti hem de gelişmiş bir tarım toplumu oluşturmuşlardı. Günün birinde kral bir rüya gördü. Ancak bu rüyayı kimse yorumlayamıyordu. Yusuf (as) rüyayı doğru şekilde tabir etti ve yapılması gerekenleri anlattı: "Bu kriz durumunu nasıl yöneteceğimi biliyorum." dedi. Böylece bakanlık görevine getirilmiş oldu.

Bugüne kadar varlığını sürdüren ve "Bahr Yusuf" yani "Yusuf'un Denizi" olarak bilinen yapay bir göl, bu dönemde dair oldukça ilginç bir tarihî kayıttır. Yusuf (as), nehir suyunun bir kısmını aktararak depolama amacıyla bir kanal kazdırmıştı. Bu sayede Nil kuruduğunda bile su rezervi korunabilirdi. Rüya, yedi bereketli yılın ardından yedi kıtlık yılının geleceği şeklinde yorumlanmıştı. Aksi takdirde, bir tarım toplumu için nehrin kuruması büyük bir felaket olurdu. Yedi yıl boyunca susuz nasıl idare edeceklerdi? Nehir kurudu, ama Bahr Yusuf sayesinde bölgede su bulunduğu için tarım devam edebildi. Aksi takdirde bu mümkün olmazdı.

Mısır'daki nehir oldukça uzundu ve Yusuf'un içinde yer aldığı krallık, bu nehir boyunca sıralanmış birçok küçük krallıktan sadece biriydi. Ancak kıtlık başladığında, bu küçük krallıklar birer birer çökmeye başladı. İnsanlar açlıktan ölüirken, yiyecek stoğu bulunan tek yer olan Mısır'a yöneliyor ve yiyecek alabilmek için sıraya giriyorlardı.

Mısır İmparatorluğu, diğer krallıkların büyük kriz yaşadığı bu dönemde ekonomik olarak büyümeye devam etti. Bu durum, günümüzdeki küresel ekonomi işleyişini hatırlatır. İnsanlar iş bulmanın zor olduğu, yoksulluğun ve suç oranlarının arttığı ülkelerden daha fazla fırsat ve güvenlik sunan bölgelere kitlesel olarak göç ederler. Tarihte Amerika'ya ya da Avustralya'ya yapılan göçler de benzer nedenlerle gerçekleşmiştir. O dönemde de benzer bir durum yaşandı. İmkânların yetersiz olduğu bölgelerden insanlar, Mısır'a yöneldi. Kötü koşullarda yaşayan ya da daha iyi bir yaşam arayanlar, ekonomik sebeplerle topluca göç etmeye başladılar. Hz. Yusuf'un (as) geliştirdiği strateji, bu göçlerin temel nedenlerinden biriydi.

Tarihçiler farklı görüşlere sahip olsa da, olayların bana ilginç gelen bir versiyonunu sizlerle paylaşmak istiyorum. Kur'an, bu konuda yalnızca sınırlı bilgi verir. Çünkü Kur'an'ın amacı, inananlara ve İsrailoğulları'na farkındalık kazandırmak ve onları şükretmeye yönlendirmektir. Kur'an bir tarih kitabı değildir; fakat tarihin önemine dikkat çeker. Bu da bize, kendi araştırmalarımızı yapmamız gerektiğini gösterir.

Kısacası, diğer imparatorluklar giderek daha da zayıflıyordu. Neden mi? Çünkü ellerinde yiyecek kalmamıştı. Gıda satın almak isteseler bile karşılığında sunabilecekleri bir şey yoktu. Ne verebilirlerdi ki? Bu yüzden, zamanla topraklarını kaybetmeye başladılar. Bir kez topraklarını vermeye başladılar mı, işler giderek umutsuz hâle geldi. Öyle ki, sonunda kendi bedenlerini bile yiyecek karşılığında köle olarak sunmak zorunda kaldılar.

Böylece Hz. Yusuf'un sebep olduğu ekonomik dönüşüm, Mısır'ın tarihte hiç olmadığı kadar güçlenmesine yol açtı.

Mısır, kısa sürede bölgedeki en baskın güç haline geldi. Oysa daha önce, yalnızca nehir boyunca varlığını sürdüren küçük krallıklardan biriydi. Artık Firavunların yönetimindeki en büyük krallık haline gelmişti. Bazı tarihçilere göre Yusuf (as), Firavunlar döneminden farklı bir imparatorlukta görev yapmıştı. Ancak biz bu tartışmaya girmeyeceğiz. Ne olursa olsun, artık Mısır bölgenin en güçlü devleti hâline gelmişti.

Burada durup biraz düşünelim: Yusuf (as), geliştirdiği ekonomik plan sayesinde yalnızca kendisini kanıtlamamış, aynı zamanda bakan olmuş ve tüm bölgeyi kurtarmıştı. O dönemde böyle bir başarı genellikle özel bir makamla ödüllendirilir, kazanan kişinin ailesi ise himaye altına alınırdı. Ancak Hz. Yusuf'un ailesi -kardeşleri ve ebeveynleri- Mısır'da değildi; susuz ve çoraklaşmış topraklarda yaşıyorlardı. Bu topraklarda yaşamak artık neredeyse imkânsız hâle gelmişti.

Hz. Yusuf'un Mısır'a sağladığı birçok katkı sebebiyle ailesinin de ülkeye gelmesine ve refah içinde yaşamasına izin verildi. Kardeşleri ve ebeveynleri de dahil olmak üzere Hz. Yusuf'un ailesinin tamamı Mısır'a yerleşti. Onlara en iyi mülkler verildi; suya yakın, bereketli araziler tahsis edildi. Günümüz tabiriyle, adeta Kaliforniya'da yaşıyorlardı. Ve burada oldukça konforlu bir hayat sürdürdüler.

On iki kardeşin soyundan gelenlerin sayısı birkaç yüzyıl içinde yüz binleri buldu. Artık çok kalabalık bir topluluk hâline gelmişlerdi. Ancak ne olursa olsun göçmenlerdi. Üstelik yalnızca göçmen değil, aynı zamanda çok zengin göçmenlerdi. Yusuf'un başarısı ve kralın lütfu sayesinde oldukça varlıklı bir topluluk haline gelmişlerdi.

Bu durum, yerel halk arasında giderek artan bir huzursuzluğa yol açmaya başladı. Halk ekonomik zorluk çekerken,

göçmenlerin Mısır'ın en iyi bölgelerinde yaşaması ve kendilerinden daha varlıklı olması şu düşüncelerin yayılmasına sebep oldu: “Bu insanları topraklarımızdan çıkarmalıyız! Ekonomimizi sömürüyorlar! Asıl sorun onlar!” Bu tür bir zihniyet sadece eski zamanlara ait değil; geçmişten günümüze değişmeden varlığını sürdüren bir algı biçimidir.

Sri Lanka'da bulunduğum sırada güncel bir örneğe şahit oldum. Müslüman nüfus toplumun yaklaşık %10'unu oluşturuyor. Ülkede büyük Budist nüfusun yanı sıra Hindu ve diğer azınlıklar da yaşıyor. İlginç olan şu ki, burada Müslümanlar ekonomik olarak oldukça güçlü bir konuma sahip. En zenginler, en başarılı girişimciler genellikle Müslümanlar. Kıyı boyunca en değerli mülkler ve pahalı bölgeler onların elinde.

Müslümanların bu etkili konumu, Budist nüfusun bir kısmında rahatsızlığa yol açmış durumda. Budizm deyince akla huzur, dinginlik ve doğayla uyum gelir; fakat gerçek hayatta durum her zaman böyle değildir. Sri Lanka'daki bazı Budist grupların söylemleri, Müslümanlara karşı nefreti körüklüyor: “Müslümanlar ekonomiyi sömürüyor, toplumu kemiriyor, birer kanser gibi yayılıyorlar. Köklerini kurutmalıyız!” Bu tür söylemler, Müslümanlara karşı ayaklanmalara neden olsa da çıkan şiddet olayları bastırılıyor. Yine de bu nefretin ciddi toplumsal bir tehdit hâline geldiği açık. Neden? Çünkü Müslümanlar, “tüm zenginliği elinde tutan yabancılar” olarak görülüyor.

Bu zihniyet yalnızca Sri Lanka'ya özgü değil; farklı coğrafyalarda da karşımıza çıkıyor ve görünüşe göre çıkmaya devam edecek. Eski Mısır halkı arasında gelişen algı da buna benziyordu. Onların söylemleri şöyleydi: “Bu yabancılar çok

fazla güce ve otoriteye sahip. Üstelik sürekli çoğalıyorlar, sayıları hızla artıyor. Bu sona ermeli. Eğer durdurmazsak bir gün yönetimi ele geçirecekler. Bizi ele geçirene kadar çoğalmaya devam edecekler.”

Bu düşünceler, birkaç nesil sonra Yakub’un soyundan gelen yüz binlerce insanı hedef alan sert ve acımasız tedbirlere yol açtı. Bu uygulamaları, günümüz dünyasında zaman zaman yürürlüğe konan “Vatanseverlik Yasası” gibi politikalara benzetebiliriz. Hz. Yakub’un soyundan gelenlerin yalnızca belirli mahallelerde yaşamalarına izin verildi; bu bölgelerin dışına çıkmaları yasaklandı. Eski Ahit’e göre, onlara en zor ve ağır işler verildi. Bu işlerin arasında tuğla imalatı da vardı. Hollywood’un bize sunduğu versiyonlarda olduğu gibi piramitler için dev taşlar taşıdıkları değil, daha çok inşaatlarda kullanılan tuğlaları ürettikleri aktarılır. Birçoğu daha önce beyaz yakalı saygın mesleklerde çalışırken, artık mavi yakalı işlere mahkum edildiler. Zamanla tamamen köleleştirildiler ve en sefil koşullarda yaşamaya başladılar.

Ancak baskılar bununla da bitmedi; daha da sert önlemler alındı. Mısırlılar, “Eğer bu hızla çoğalmaya devam ederlerse, bize karşı ayaklanabilirler. O yüzden nüfuslarını kontrol altına almalıyız.” düşüncesine kapıldılar. Bunun sonucunda dönem dönem yeni doğan erkek bebeklerin topluca öldürülmesine karar verildi.

Allah (cc), Bakara Suresi’nde bu uygulamaya atıfta bulunur ve şöyle buyurur:

“Sizi Firavun’dan Biz Kurtarmıştık”

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنَ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُدَبُّونَ أَبْنَاءَكُمْ

وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذُلِّكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ

“Vaktiyle, erkek çocuklarınızı boğazlayıp kadınlarınızı hayatta bırakarak size işkencenin en şiddetlisini reva gören Firavun (ve) soyundan sizi kurtarmıştık. Bu, sizin için Rabbinizden büyük bir imtihandı.”

(Bakara, 2/49)

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنَ آلِ فِرْعَوْنَ

“Firavun’un soyundan sizi kurtardığımız vakit.”

“Sizi Firavun’un adamlarından, Firavun’un soyundan kurtardığımız vakit.” Bu ayeti aynı zamanda “Firavun’un kavmi” şeklinde de tercüme edebiliriz. Buradaki “آل” kelimesi kendini bir başkasına bağlamak demektir. “*Âle Firavne*” “Firavunların soyu” şeklinde anlaşılabilceği gibi, Firavunlarla politik olarak iş birliği yapanlar, Firavun’un düzenine tâbi olanlar anlamına da gelebilir. Bütün askerî nizam, ileri gelenler, hatta kendisini Firavun’a bağlayan herkes “آل” “âl” kapsamına girer. Yani sadece Firavun’un ehli, ailesi değil, onunla özdeşleşen, onun sistemine tabi olan herkes bu kelimeyle ifade edilir. Bu nedenle buna “Firavun hanedanlığı” diyebiliriz: “Sizi Firavun hanedanlığından kurtardığımız vakit.”

Burada Allah'ın “نَجَّيْنَاكُمْ” “*necceynâküm*” kelimesini kullanması da dikkat çekicidir. Arapçada “نَجَّى” “*neccâ*” ve “أَنْجَى” “*encâ*” fiilleri ‘kurtarmak’ anlamında kullanılır. Ancak “نَجَّى”, tef’îl babındandır; yani daha yoğun, daha güçlü ve vurgulu bir eylemi ifade eder. Bu kalıp iki farklı anlam taşıyabilir:

- Tekrar tekrar, defalarca ve art arda gerçekleşen bir kurtarışı ifade edebilir.
- Zaman içinde parça parça gerçekleşen bir kurtuluşu anlatabilir.

Bu farklı anlamları daha iyi kavrayabilmek için İsrailoğulları’nın kurtarılma sürecine daha yakından bakmamız gerekir. Onlar, köle olarak çok zor bir hayat sürüyorlardı. Ve aslında bu durum, Tanrı’nın Hz. İbrahim’e verdiği sözün gerçekleştiği âna işaret ediyordu: “Senin soyun köle yapılacak, ama sonunda kurtarılacak.”

Tam da bu dönemde Musa (as) doğdu. Fakat onun doğduğu zaman, yeni doğan erkek çocukların öldürüldüğü karanlık bir dönemdi. Allah, Musa’yı (as) mucizevî bir şekilde kurtardı. Hikâye kısaca şu şekilde: Annesi bebeği bir sepetin içinde nehre bıraktı. Sepet Firavun’un sarayına ulaştı. Orada büyütüldü. Sarayda yetişen Musa (as), bir gün istemeden birini öldürdü. Bu olay onun Mısır’dan kaçmasına sebep oldu. Uzun yıllar sonra, Allah’ın emriyle tekrar Mısır’a döndü ve Firavun’a meydan okudu. Firavun, Musa’nın (as) mesajını reddetti. Onu küçük düşürmek için farklı bölgelerden en iyi sihirbazları bir araya topladı.

Bu nokta oldukça dikkat çekicidir. Kur’an’da, danışmanlarının Firavun’a şöyle dedikleri aktarılır: “وَأَبْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ” (Şuara, 36) “Kentlere toplayıcılar gönder.”

Yani, en iyi sihirbazları bir araya getir. Mısır İmparatorluğu yalnızca birkaç şehirden ibaret değildi; çok geniş bir alana yayılmış birçok şehirden oluşuyordu. Firavun, Musa (as) ile mücadele etmek için ülkenin dört bir yanından en yetenekli sihirbazları topladı. Ancak bu sihirbazlar Hz. Musa'ya yenildi. Bu olay, Firavun'un halkı nezdindeki itibarını yerle bir etti. Otoritesi sarsıldı ve Mısır İmparatorluğu'nun gücünde bir zayıflamaya sebep oldu.

Bu yenilgi Firavun'u daha da öfkeliendirdi. Çünkü halkının önünde küçük düşmüştü. Bunun üzerine, İsrailoğulları'na karşı daha sert tedbirler almaya karar verdi. Yeniden erkek çocukların öldürülmesi emrini verdi. Çünkü İsrailoğulları'na hadlerini bildirmek istiyordu.

Allah (cc), Ar'âf Suresi'nin 127. ayetinde şöyle buyurur: “وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَدْرُ مُوسَى وَقَوْمَهُ” “Firavun kavminin ileri gelenleri dediler ki: Musa ve kavmini gerçekten bırakacak mısın?” “لِيُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ” “Onlar bu topraklarda bozgunculuk çıkarmaya devam edecekler.” “وَيَذَرِكَ وَالْهَتَّكَ” “Seni ve ilahlarını da terk ettiler.” “قَالَ سَنَقْتُلُ أَبْنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ” “Firavun dedi ki: Oğullarını öldüreceğiz, kadınlarını ise hayatta bırakacağız! Çünkü biz onların üzerinde ezici bir güce sahibiz.”

Firavun, Musa'yı (as) öldürmek istemiyordu; çünkü ona karşı içinde özel bir sevgi taşıyordu. Fakat bu, İsrailoğulları'na karşı harekete geçmeyeceği anlamına da gelmiyordu. Firavun'un düşüncesi şuydu: “Eğer gerçekten bu kadar güçlendiklerini sanıyorlarsa, onlara hadlerini bildirmeyi iyi bilirim.” Ve böylece oğulları öldürme, kadınları sağ bırakma kararı aldı. Bu, Firavun'un mutlak otoritesini göstermek için uy-

gulamaya konulan zalimce bir plandı. Ancak Allah'ın da bir planı vardı. Bu plan, Firavun'unkinden çok daha güçlüydü.

Ulusal Boyuttaki Felaketler Karşısında Firavun ve Kavmi

Allah (cc), Musa'ya (as), Mısır halkına iletmesi için yedi azap gönderdi. Hz. Musa'ya toplamda dokuz mucize verilmişti. Bunlardan ikisi herkesin bildiği ve hemen ortaya çıkan "Beyaz el" ve "Asa" mucizeleriydi. Diğer yedi mucize ise, Firavun'un İsrailoğulları'nın yeni doğan erkek çocukları öldürme planını devreye sokmaya çalıştığı dönemde art arda geldi. Bu azaplar öyle şiddetliydi ki Firavun ve kavmi çaresiz kaldı ve kendi canlarının derdine düştüler. Bu sırada erkek çocukları öldürmeyi akıllarına bile getiremediler.

Bir mahallede baskın yapmak üzere olan özel kuvvetlerin silahlarını kuşanmış, çelik yeleklerini giymiş beklediklerini düşünelim. Tam operasyon başlayacakken büyük bir deprem ya da sel felaketi veya ulusal çapta bir felaket yaşanırsa ne olur? Tüm güvenlik güçleri, kuvvetler, hazırlık ve kaynak bu yeni krizle başa çıkmak için seferber edilir. İşte Firavun'un başına gelen de tam olarak buydu. İsrailoğulları'na karşı askeri bir harekât başlatmak üzereyken Allah (cc), azap üstüne azap göndererek onların bütün dengesini bozdu ve Firavun'un planı altüst oldu.

Neler oldu? Onların sulama için kullandığı Nil nehri kana dönüştü; tüm balıklar öldü. Nehir korkunç bir şekilde kokmaya başladı ve artık kimse su içemez hâle geldi. Bu azap biraz hafiflediğinde, halk tam toparlanacakken bu kez başka bir azap olan kurbağalar patlak verdi. O kadar ki insanlar tencerenin kapağını kaldırdıklarında bile içinde